

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten
Palle@Gulddahl.dk

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:

74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på medlems-
salgslisten og brevbud
skal være fremme dagen før
auktionen og modtages af

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
TLF. 74 44 95 63
jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

Uber Ausgabe von Notgelder der Gemeinde Auenbüll ohne Genehmigung der Gemeindevertretung“. Det uldne i sagen understreges af, at selve formanden var mødets eneste fraværende. Sandsynligvis har bestyrelsens flertal ment, at

Genforeningen lå lige om hjørnet, og så regnede man med, at småpengemangelen ville blive afhjulpet. I øvrigt var det primære formål på dette fremskredne tidspunkt jo salg af sedlerne til samlere.

Det var ret almindeligt at sedlerne havde en tysk og en dansk side. Landsdelen hørte endnu under Tyskland, men det kommende tilhørsforhold ville blive Danmark.

En tysk- og dansksindet person leverede udkast til hver sin seddelside. Således er det sikkert også gået for sig i Avnbøl. Da kommunalrådet nu havde sagt nej, måtte Festersen se sig om efter en kompagnon uden for rådet, og mon denne ikke er kådner og tækkemand Hans Tycksen Rasmussen (1838-1925), Manhøj i Avnbøl, den mand vi ser på 1 - marksedlen foran sit hus med flaget hejst. H. T. Rasmussen er klædt til festligheden, som der står forned: Afstemningsdag den 10. febr. 1920.

Rasmussen var dansksindet til marv og ben og slog ofte et slag for sin sag i „Hejmldål „ og „Flensborg Avis „. Han deltog i krigen 1864. For sin indsats under fremmedherredømmet fik han efter 1920 Dannebrogskorset.

Gårdejer P. Festersen og H. T. Rasmussen boede i umiddelbar nærhed af hinanden, og det er vel tænkeligt, at de to med hver sin nationale indstilling har følt hinanden på tænderne en gang imellem. Nu fandt de sammen om at udgive nødpengesedler. P. Festersen var tysksindet eller snarere slesvig-holstensk indstillet, det fremgår af de to af sedlerne.

Rent konkret ved vi ikke mere om Avnbøls nødpengesedler end det, der kan sluttes af referatet fra mødet den 12. maj. Flere oplysninger får man ved at kigge på sedlerne

og drage slutninger deraf. På den ene 50 pf.- seddel kan forneden læses, at trykningen er foretaget af Gebh & Kunze, Flensborg. Avnbøls sedler er ikke nummererede, og det er en alvorlig mangel ved en pengeseddel, sandsynligvis har det forbindelse med, at de var illegale. Af samme årsag er det måske, at tegnerens signatur savnes.

Marksedlens ene side med H. T. Rasmussen, Manhøj og Dannebrog er omtalt. Den anden side er tydeligvis Festersens. Ved roden af dobbelt- egene - de plantedes 1848 og 1898 af slesvig-holstenerne som symbol på Slesvig-Holstens samhörighed og frihed - er anbragt Slesvig-Holstens våben, hvorover indskriften „ TEURES. LAND.DU.DOBBELT.EICHE „ ses. Hele siden gengiver Festersens nationalpolitiske trosbekendelse og håb for hjemstavnens fremtid. Ligeledes kan bemærkes den opstående sol og morgenrøden. Den ene 50 pf.- seddel bærer dobbelt-ege på begge sider. På Festersens side er det slesvig-holstenske våben igen at finde ved deres rod mellem den gamle og forældede sentens UP . EWIG .UNGEDELT fra 5. marts 1460.

Foruden samme indskrift som på marksedlen ses her desuden omskriften DU.FREIES.SCHLESWHOLSTEIN.WACHE.AUF. Det er nok Festersens valgopråb. Denne 50 pf.-seddels anden side bringer H. T. Rasmussens valgopråb: AFSTEMNING 10. FEBRUAR 1920 TIL DANMARK. En dobbelt-eg, der med kile og hammer er ved at blive skilt ad, symboliserer delingen af hertugdømmene. To Dannebrog ved hver sin side af egen er forbundet med et bånd, hvorpå står PLEBISCIT SLESVIG, d.v.s. delingen skal afgøres ved folkeafstemning. Nederst mellem værdisangivelserne står Avnbøl på dansk.

H. T. Rasmussens side på den anden 50 pf. slår på Wilsons 14 punkter med folkenes selvbestemmelsesret og plebiscit. Samme seddels anden side gør sig morsom over den danske valgkamp. Danmark fremstilles som forgæves lokkende for de tyske nordslesvigere, symboliseret ved en sort-hvid ko. Bækken må være Kongeåen; Overflødhedshornene, hvorfra der flyder ubeskrevne blade, skal vel sige „gyldne, usikre løfter“. Motiverne viser, at Festersen ikke syntes om Genforeningen med Danmark. Avnbøls nødpengesedler må nærmest betragtes som små valgplakater. På den ene 50 pf. er omløbsfristen sat til 1. juli 1920, mens nogle marksedler er påtrykt et gyldighedsophør den 8. juni. Nu vedtoges imidlertid på mødet den 12. maj, ledet af næstformanden, møller Nicolaj Madsen, en beslutning om indløsning af aflevering af sedlerne „ sofort „.

Olav J Bonefeld